

Základní škola T. G. Masaryka Rajhrad

Havlíčková 452, 664 61

okres Brno-venkov, příspěvková organizace

IČ: 710 00 135, datová schránka: i7zms9b

Program proti šikanování

I. Charakteristika šikanování

Šikanování je mimořádně nebezpečná forma násilí, která ohrožuje základní výchovné a vzdělávací cíle školy. Je to chování, jehož záměrem je ublížit, ohrožit nebo zastrašovat žáka, případně skupinu žáků. Spočívá v cílených a opakovaných fyzických a psychických útocích jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině žáků, kteří se neumí nebo nemohou bránit. Zahrnuje jak fyzické útoky v podobě bití, vydírání, loupeží, poškozování věcí, tak i útoky slovní v podobě nadávek, pomluv, vyhrožování či ponižování. Může mít i formu sexuálního obtěžování až zneužívání. Zvláště časté je šikanování prostřednictvím elektronické komunikace - kyberšikana. Ta zahrnuje útoky pomocí e-mailů, sms zpráv, vyvěšování urážlivých materiálů na internetové stránky, sociální sítě apod. Šikana se projevuje i v nepřímé podobě jako demonstrativní přehlížení a ignorování žáka či žáků třídní nebo jinou skupinou spolužáků. Šikanování v jakékoliv formě a podobě nesmí být pracovníky školy akceptováno.

II. Projevy šikanování

Šikanování má ve svých projevech velice různou podobu. Mezi základní formy šikany patří:

- verbální šikana, přímá a nepřímá (psychická šikana, jejíž součástí je i kyberšikana)
- fyzická šikana, přímá a nepřímá (patří sem i krádeže a ničení majetku oběti)
- smíšená šikana, kombinace verbální a fyzické šikany (násilné a manipulativní příkazy)

III. Odpovědnost školy

Škola či školské zařízení má jednoznačnou odpovědnost za děti a žáky. V souladu s ustanovením § 29 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, jsou školy a školská zařízení povinny zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví dětí a žáků v průběhu všech vzdělávacích a souvisejících aktivit, a současně vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku rizikového chování. Proto musí pedagogický pracovník šikanování mezi žáky předcházet, jeho projevy neprodleně řešit a každé jeho oběti poskytnout okamžitou pomoc.

Základní škola T. G. Masaryka Rajhrad

Havlíčková 452, 664 61

okres Brno-venkov, příspěvková organizace

IČ: 710 00 135, datová schránka: i7zms9b

IV. Prevence šikanování

Základem prevence šikanování a násilí na školách je podpora pozitivních vzájemných vztahů mezi žáky (a mezi žáky a pedagogy). Škola usiluje o vytvoření bezpečného prostředí a proto:

- podporuje solidaritu a toleranci
 - podporuje vědomí sounáležitosti
 - posiluje a vytváří podmínky pro zapojení všech žáků do aktivit třídy a školy
 - uplatňuje spolupráci mezi dětmi a rozvíjí jejich vzájemný respekt
 - rozvíjí jednání v souladu s právními normami, s důrazem na právní odpovědnost jedince.
- Ředitelka školy odpovídá za systémové aktivity školy v oblasti prevence šikanování a násilí, přičemž vychází z Preventivního programu školy a Školní preventivní strategie. Dále ředitelka školy zajistí:
- vzdělávání pracovníků k problematice šikanování
 - dohled pedagogických pracovníků nad žáky
 - seznámení pedagogických pracovníků s negativními důsledky šikanování.

Všichni pedagogičtí pracovníci by měli vnímat vztahy mezi žáky a atmosféru v třídních kolektivech, kde působí. Ve školním řádu jsou jasně stanovena pravidla chování včetně sankcí za jejich porušení. Se školním řádem jsou vždy na začátku školního roku prokazatelně seznámeni žáci i jejich zákonní zástupci.

V. Řešení šikanování – krizový plán

Účinné a bezpečné vyšetření šikany vychází z odhadu stadia a formy šikanování a z krizového plánu školy a metodického doporučení MŠMT Školní šikana a Kyberšikana a další formy kybernetické agrese.

Situace počáteční šikany, kterou škola zvládne vlastními silami:

1. zjištění šikany (vypozorováním, sdělením žáka, spolužáka, rodičem, anonymní sdělení formou schránky důvěry - v kompetenci pracovníků školy)
2. zjišťování šikany (rozhovor s obětí nebo osobou, která se sdělením přišla, nalezení svědků a individuální rozhovory s nimi, zajištění ochrany obětí, rozhovor s agresorem nebo agresory – pracovníci ŠPP a vedení školy)
3. spolupráce s rodiči (sdělení problému šikany a závěrů vyšetřování – vedení školy)
4. program na uzdravení vztahů ve třídě (pracovníci ŠPP, popř. spolupráce s PPP)

Situace pokročilé šikany – náhlý výbuch skupinového násilí (tzv. třídní lynčování)

1. bezprostřední záchrana oběti
2. domluva pedagogických pracovníků na spolupráci a postupu vyšetřování – pracovníci ŠPP a vedení školy

Základní škola T. G. Masaryka Rajhrad

Havlíčková 452, 664 61

okres Brno-venkov, příspěvková organizace

IČ: 710 00 135, datová schránka: i7zms9b

3. zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi – pedagogičtí pracovníci, ŠPP, vedení školy
 4. pokračuje pomoc a podpora oběti – pedagogičtí pracovníci, ŠPP, vedení školy
 5. vlastní zjišťování – ŠPP, vedení školy
 6. při brutální a kriminální šikaně je nutné nahlášení policii – vedení školy
 7. spolupráce s rodiči (sdělení problému šikany a závěrů vyšetřování) – vedení školy
- Nikdy nelze provádět konfrontaci oběti a agresora!

VI. Spolupráce se specializovanými institucemi

Při předcházení případům šikany, při jejich řešení, při negativním dopadu šikany na oběť je důležitá spolupráce vedení školy, školního metodika prevence, výchovného poradce školy s dalšími institucemi.

Jedná se zejména o tyto instituce:

- pedagogicko-psychologická poradna
- střediska výchovné péče (konzultace, doporučení rodičům)
- odborní lékaři (posouzení zdravotního stavu oběti- pediatr, psycholog, psychiatr – se souhlasem rodičů)
- sociální odbor (pokud bude zjištěna skutečnost, která ohrožuje bezpečí a zdraví žáka, oznámí tuto situaci vedení školy orgánu sociálně-právní ochrany dítěte)
- Policie ČR (při závažném a brutálním šikanování).

VII. Spolupráce s rodiči

Pokud rodiče informují školu o podezření na šikanování, je za odborné vyšetření záležitosti zodpovědné vedení školy. Vedení školy bude informovat zákonné zástupce oběti i agresora o vyšetření šikany a ŠPP doporučí odborná poradenská pracoviště, bude-li to situace vyžadovat nebo o to bude zákonnými zástupci požádáno. Při nápravě šikanování je potřebná spolupráce vedení školy, ŠPP a dalších pedagogických pracovníků, jak s rodinou oběti, tak i s rodinou agresora. Při jednání se zákonnými zástupci dbají pedagogičtí pracovníci na taktní přístup a zejména na zachování důvěrnosti informací.

Aktualizace dokumentu dne 2. 2. 2026